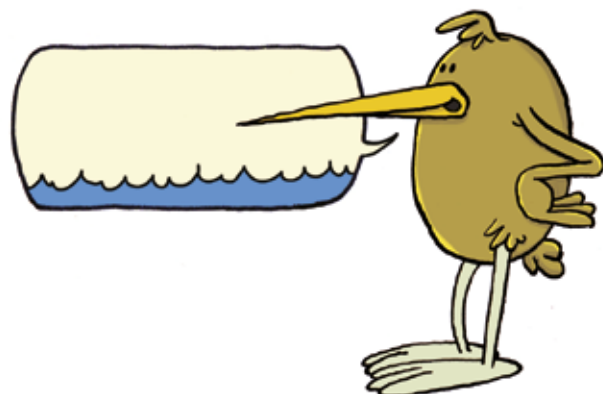
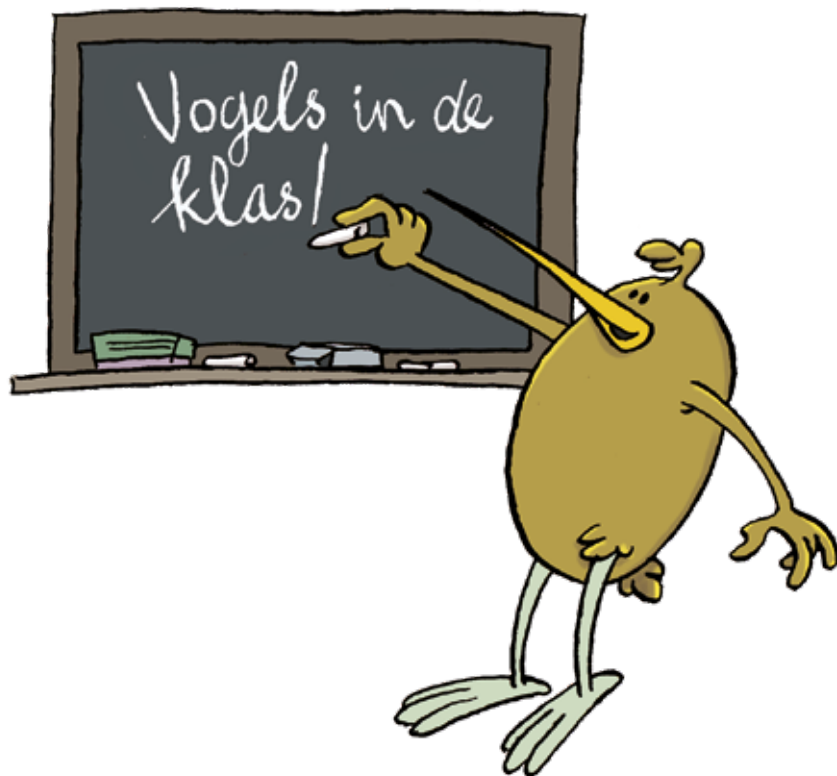

Introductieles

Inhoud in het kort

Voor de groepen 5-6 bieden we, naast verbale activiteiten, een werkblad aan waarmee de leerlingen aan de slag gaan. In deze les activeren de leerlingen hun voorkennis over vogels en maken ze nader kennis met een aantal van de vogels van Beleef de Lente. Wat zijn de kenmerken van een vogel? Wat eten vogels? Waar wonen ze? Waarom is de lente een belangrijke tijd? Aan het eind van de les kiezen de leerlingen welke vogel ze de komende tijd gaan volgen. Leg kort uit dat de leerlingen de komende tijd een vogel gaan volgen. Bekijk bijvoorbeeld een of meerdere [filmpjes](#).

Kerdoelen

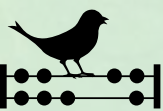
Sluit aan bij de volgende kerndoelen van het domein Oriëntatie op jezelf en de wereld:

- Mens en samenleving, kerndoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- Natuur en samenleving, kerndoel 40: De leerlingen leren in de eigen omgeving veelvoorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving; kerndoel 41: De leerlingen leren over bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Lesdoelen

- De leerlingen weten aan welke voorwaarden een vogelnest moet voldoen.
- De leerlingen weten uit welke onderdelen het lichaam van een vogel bestaat.
- De leerlingen weten hoe verschillende vogels eten, leven, communiceren, zich voortplanten en wat mogelijke bedreigingen zijn.
- De leerlingen verwonderen zich over het leven van de vogels in Nederland.
- De leerlingen vinden het belangrijk dat vogels beschermd worden.

Vogels in de klas

groep 5/6

Tip: Maak een vogelvoedselslinger om het onderwerp in de groep te introduceren. Welke vogels kennen de leerlingen allemaal? Om de beurt noemen de leerlingen een vogelsoort net zo lang tot niemand meer een nieuwe soort weet. Daarna maken de leerlingen individueel, in kleine groepjes of klassikaal de opdrachten op het werkblad. Bespreek de opdrachten na. De antwoorden staan op pagina 9.

Benodigdheden

- digibord met internetverbinding om filmpjes te bekijken - als de leerlingen zelfstandig met de materialen aan de slag gaan, hebben ze (per groepje) een apparaat met internetverbinding nodig

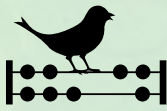
Aanvullende suggesties

- Gebruik het logboek waarin de leerlingen dagelijks bijhouden wat er in 'hun' nest gebeurt.
- Gebruik de verdiepende onderzoekskaarten: *Eieren en kuikens*, *Geluiden*, *Voedsel en snavels*, *Wonen en nesten* of *Gevaren en bedreigingen*.

Informatie delen

Wanneer je wilt dat alle leerlingen de informatie over de verschillende vogels krijgen, zorg dan dat elke vogel ten minste door één leerling/groepje wordt gevolgd. Maak dan ook afspraken over de manier waarop de leerlingen hun resultaten met elkaar delen. Alle leerlingen die dezelfde vogel volgen, kunnen bijvoorbeeld gezamenlijk een poster maken over 'hun' vogel. Aan het eind van het project presenteren de leerlingen hun posters aan elkaar.

Introductieles

Naam: _____

Groep: _____

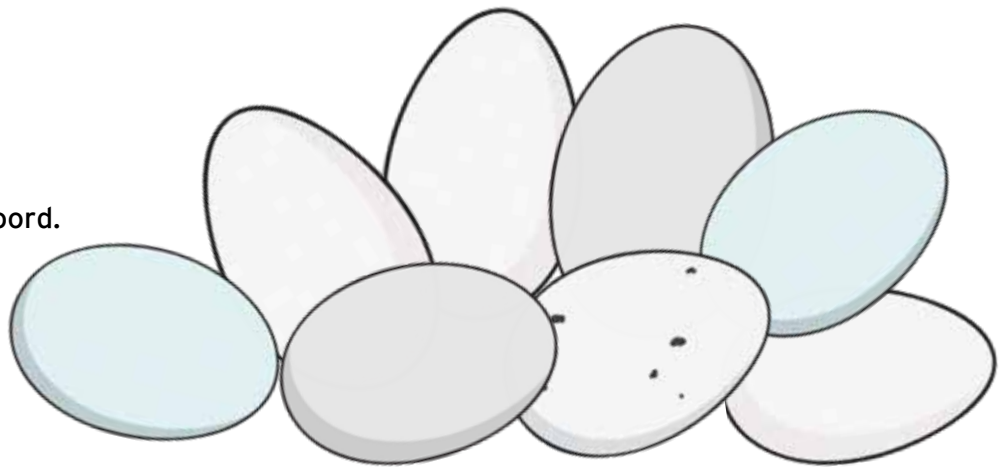
Dit werkblad hoort bij de website van de **Vogelbescherming**.

Op deze site kun je meekijken in vogelnesten tijdens het broedseizoen van de vogels. Dit is de introductieles. In deze les kies je welke vogel je gaat volgen: de koolmees, de ooievaar, de steenuil of de slechtvalk!

Een nest vol woorden

1. Wat weet jij al over vogels?

Schrijf op elk ei een vogelwoord.

Even voorstellen

2a. Weet jij hoe deze vogels heten? Schrijf de namen onder de vogels.

Kies uit: koolmees, steenuil, slechtvalk, ooievaar.

2b. Wie heeft het gezegd? Trek lijnen.

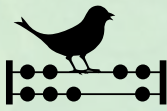
• Met mijn felgele ogen speur ik naar muizen.

• Ik maak een krijsend geluid.

• Mijn vleugels zijn meer dan 40 centimeter lang!

• Ik kan verschillende liedjes zingen.

2c. Welke vogels ken je nog meer? Schrijf er drie op.

1

2

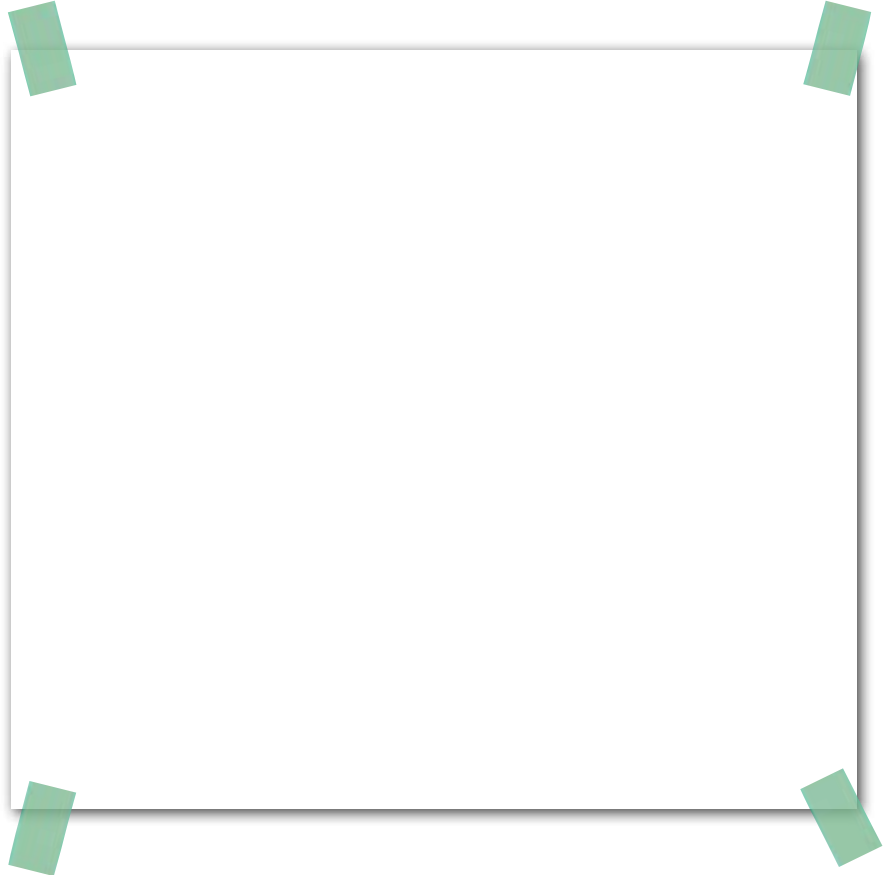
3

2d. Teken hier jouw lievelingsvogel.

Of zoek er een plaatje van.

Waarom vind je deze vogel zo bijzonder?

Ontdek mijn plekje

3a. Kleur de plekken waar vogels graag een nest bouwen **groen**.

Hoog in een boom

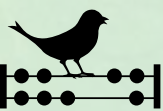
Naast een snelweg

In een weiland

In de buurt van roofdieren

3b. Zie je op het schoolplein vaak vogels? En bij jou in de tuin of in de straat?

3c. Wat kun je doen om meer vogels op het schoolplein of in jouw tuin te krijgen?

3d. Elke vogelsoort heeft zijn eigen favoriete plek. De vogels in de plaatjes hieronder geven je een tip.

Zet de vogels in deze afbeelding op de goede plek. Zet de naam van de vogel op de lijntjes en trek een lijn van de vogel naar de goede plaatjes.

Ik woon graag in tuinen van mensen, maar ook in het bos. Ik eet het liefste rupsen, insecten en zaden die ik in tuinen of bossen vind.

Ik woon op het platteland. Ik eet insecten. Die vang ik al vliegend.

Ik woon langs een beek of rivier. Mijn lievelingseten is vis.

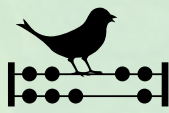

Ik woon op een rots en zoek mijn eten in het bos.

Ik woon op een hoge plek en zoek mijn eten op het platteland."

3e. Waar wonen deze vogels? Zoek het op als je het niet meer weet.

Koolmees

Ooievaar

Steenuil

Slechtvalk

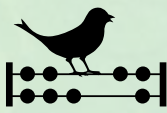
Zoek de verschillen

4a. Bekijk de volgende afbeelding. Wat zijn de verschillen tussen een mens en een vogel?

4b. Vul de tabel in.

	Vogel	Mens
Hoe beweegt een ...		
Wat eet een ...		
Welk geluid maakt een ...		
Opvallende uiterlijke kenmerken		
Een baby/kuiken groeit in ...	het ei / de buik	het ei / de buik

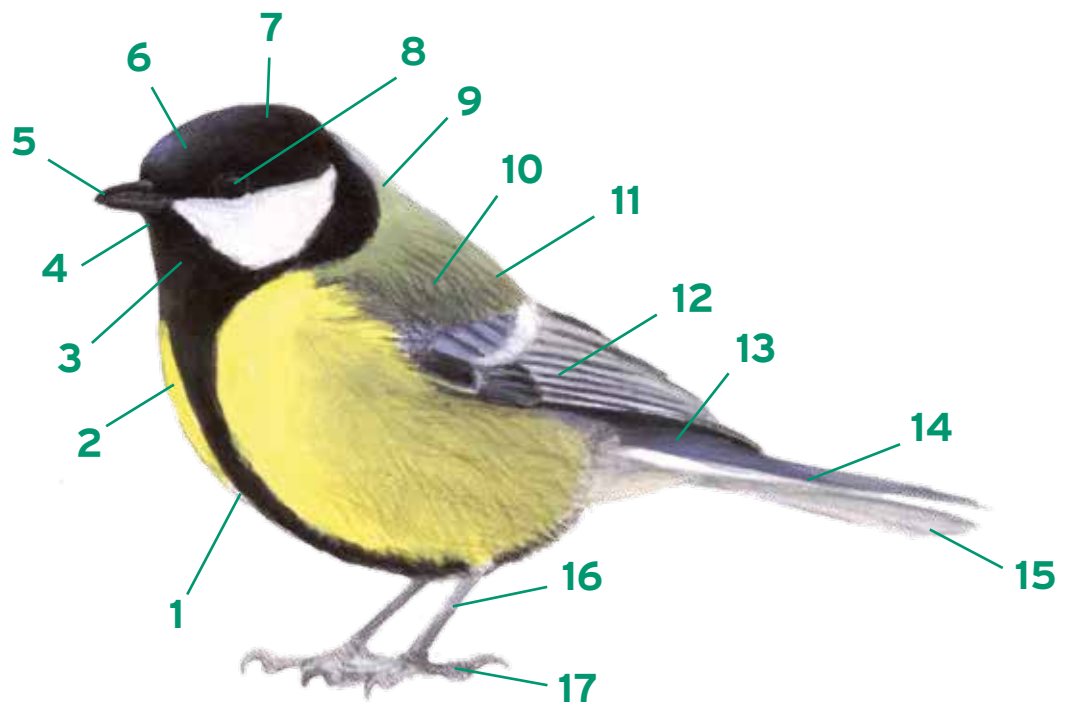
4c. Vogels zijn niet allemaal hetzelfde. Ga naar de [vogelgids](#):

Kies twee vogels en vul de tabel in.

	Naam vogel:	Naam vogel:
Hoe beweegt een ...		
Wat eet een ...		
Welk geluid maakt een ...		
Opvallende uiterlijke kenmerken		
Gemiddelde lengte (van kop tot staart)		

Lijf

5. Kijk naar het plaatje van de koolmees. Zet de nummers op de juiste plek.

kruin

oog

nek

schouder

rug

vleugel

stuit

bovenstaart dekveren

staart

poten

tenen

buik

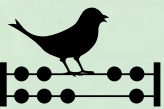
borst

keel

kin

snavel

voorhoofd

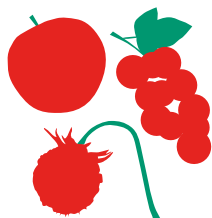

Smakelijk eten

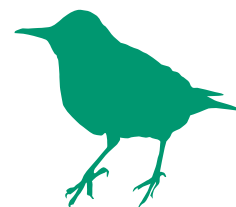
6a. Wat eten vogels allemaal? Bekijk het plaatje hieronder. Zet een cirkel om alles wat vogels eten.

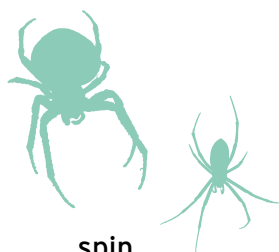
muis

fruit

spreeuw

spin

zaden en noten

gras

kikker

insecten, larven

vis

veertje

egel

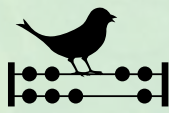
brandnetel

tak met blaadjes

regenworm

6b. Niet alle vogels eten hetzelfde. Zoek uit wat deze vogels eten. Gebruik de **vogelgids** van

Vogelbescherming.

In mei leggen alle vogels een ei

7a. In de lente hangt Vogelbescherming webcams op in verschillende nesten.

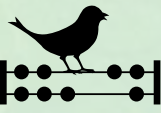
In de winter hangen er geen camera's. Waarom niet?

7b. Wat doen de vogels allemaal in de lente?

7c. Ga naar **website vogelbescherming** en bekijk minimaal drie filmpjes.

Wat vind je van de filmpjes? Heb je dingen gezien die je nog niet eerder hebt gezien?

7d. Wat zou jij nog graag over vogels willen weten? Je gaat straks onderzoekskaarten maken. Hier vind je je antwoorden. Kom je er toch niet uit? Stel je vraag dan aan Vogelbescherming! Vul samen met je juf of meester dit **vragenformulier** in.

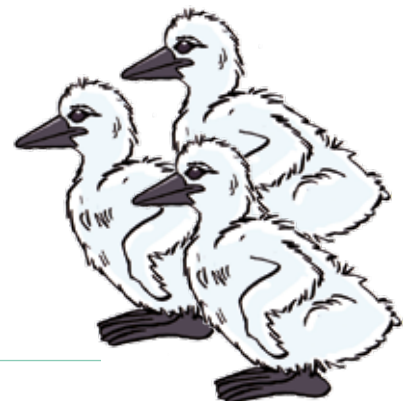
8a. Ooievaars leggen in een broedseizoen gemiddeld 3-5 eieren. In 2014 waren er 850 tot 950 broedparen in Nederland. Hoeveel kuikens zijn er in dat jaar ongeveer geboren?

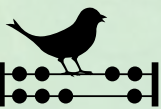

8b. De webcams van Beleef de Lente Junior gingen in 2015 aan op 14 februari. We zagen dat veel vogels gingen broeden en ook jongen kregen. Op 1 augustus 2015 waren alle vogels uitgevlogen en gingen de webcams uit. Schat hoeveel dagen de webcams hebben aangestaan.

8c. Na 3 weken zijn de kuikens van de ooievaar al 20 keer zo zwaar als bij de geboorte. Bij de geboorte wogen de kuikens ongeveer 60 gram. Hoe zwaar weegt een ooievaarskuiken na 3 weken ongeveer?

In de hoofdrol

9a. De komende dagen ga

t je

n logboek. Welke vogel kies jij?

☐ koolmees

☐ steenuil

☐ slechtvalk

☐ ooievaar

9b. Waarom kies je deze vogel?

9c. Wat gaat er gebeuren in dit nest denk je?

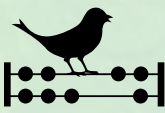
9d. Hoeveel eieren legt de vogel?

9e. Hoeveel dagen duurt het voor de eieren uitkomen?

9f. Hoeveel dagen duurt het voor de kuikens kunnen vliegen?

Kijk als de jongen zijn uitgevlogen nog een keer naar jouw antwoorden. Klopten jouw voorspellingen?

Antwoorden onderzoekskaart

Introductieles

- 2a. Van links naar rechts: koolmees, ooievaar, steenuil, slechtvalk.
- 2b. **Koolmees:** ik kan verschillende liedjes zingen.
Ooievaar: mijn vleugels zijn meer dan 40 centimeter lang.
Steenuil: met mijn felgele ogen speur ik naar muizen.
Slechtvalk: ik maak een krijsend geluid.
- 3a. Hoog in een boom, in een weiland.
- 3c. Je kunt ze voeren en zorgen dat er genoeg schuilplaatsen en nestkastjes zijn.
- 3d. Van boven naar beneden: ijsvogel, slechtvalk, oehoe, koolmees, boerenzwaluw.
- 3e. **Koolmees:** in tuinen en in het bos.
Ooievaar: hoog in de lucht op een paal in een groot nest.
Steenuil: in/bij boerderijen en in bomen.
Slechtvalk: op een hoge plek.
- 4a. **Mensen:** armen en benen, halen het eten in de winkel, kunnen niet vliegen, groot.
Vogels: poten en vleugels, jagen op hun voedsel, kunnen vliegen, allerlei formaten.

4b.

	Vogel	Mens
Hoe beweegt een ...	Vliegend en huppend	Lopend
Wat eet een ...	Insecten, noten, wormen, kleine dieren etc.	Vis, vlees, groenten, brood etc.
Welk geluid maakt een ...	Fluitende geluiden	Praten
Opvallende uiterlijke kenmerken	Veren, vleugels en poten	Armen en benen, lang
Een baby/kuiken groeit in ...	het ei / de buik	het ei / de buik

5. 1. buik 2. borst 3. keel 4. kin 5. snavel 6. voorhoofd 7. kruin 8. oog 9. nek 10. schouder 11. rug 12. vleugel 13. stuit 14. bovenstaart dekveren 15. staart 16. poot 17. tenen
- 6a. Vis, schelpdieren, zaden, insecten, larven.
 Grotere vogels eten ook kleinere vogels, zoals spreeuwen en duiven.
- 6b. **Koolmees:** rupsen, andere kleine insecten (tot ongeveer 1 cm lengte), beukennotjes en andere zaden.
Ooievaar: kikkers, muizen, mollen en insecten. Die zoeken ze vooral in weilanden en hooilanden.
 Ze eten ook hagedissen, regenwormen, jonge vogels, aas en afval.
Slechtvalk: steltlopers, eenden, duiven, spreeuwen e.d. In de stad zijn duiven favoriet.
Steenuil: veldmuizen, ook andere kleine zoogdieren, kleine vogels, in mindere mate reptielen en amfibieën, insecten als nachtvinders en meikevers, regenwormen.
- 7a. Het broedseizoen is na de zomer afgelopen. Er zijn dan geen actieve nesten.
- 7b. Versieren, paren, broeden, kuikens opvoeden.
- 8a. Gemiddeld 2550 tot 4750 kuikens.
- 8b. Ongeveer 170 dagen.
- 8c. 1,2 kilo.